

ÅRSRAPPORT 2024

Strømtangen, november 2024. Foto: Maria Ystrøm Bislingen

Vedtatt 18.3.2025

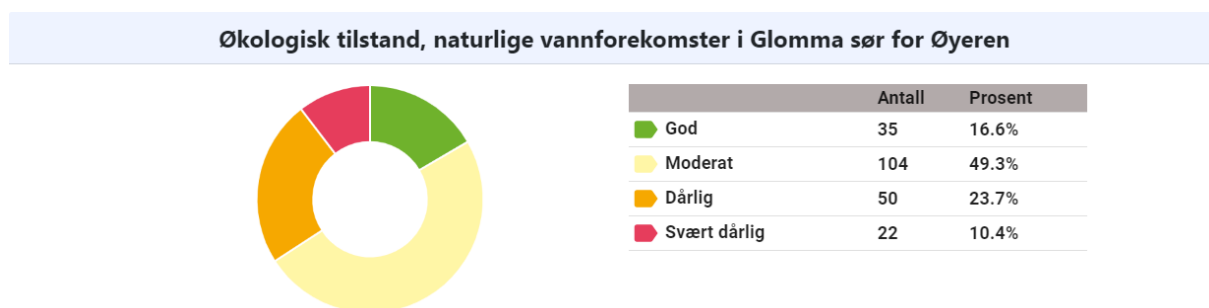
Bakgrunn

Forskrift om rammer for vannforvaltning, fastsatt 15.12.2006 (vannforskriften) iverksetter EUs rammedirektiv for vann i Norge. Hovedformålet med direktivet er å beskytte, og om nødvendig forbedre, miljøtilstanden i alt ferskvann, brakkevann, kystnært vann og grunnvann. Direktivet har som mål at det skal oppnås god vannkvalitet i alle vannforekomster. Vannforskriften sier at alle vannforekomster i Norge minimum skal ha god økologisk og kjemisk tilstand.

Mer om organisering, oppgaver og finansiering er beskrevet i vannområdets eget mandat.

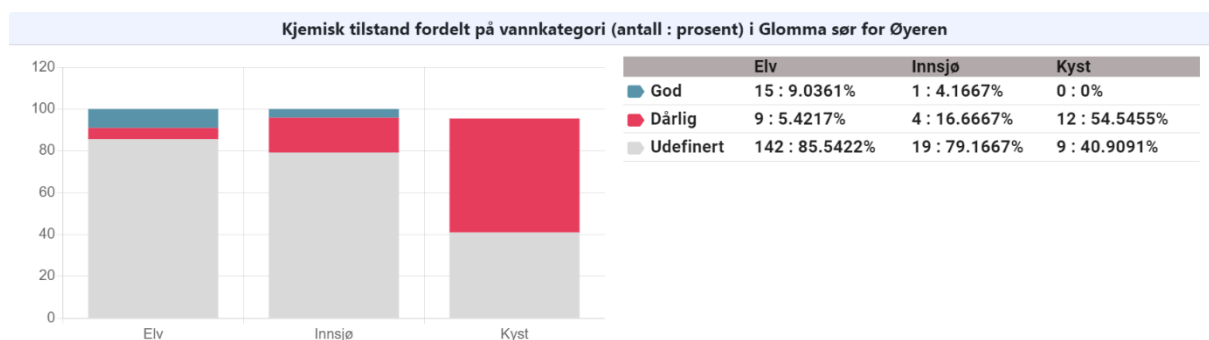
Hvordan står det til med vannet i Glomma sør?

Vannområdet har overvåket vassdragene systematisk siden 2011. I databasen Vann-nett hentes overvåkingsdata inn, og økologisk og kjemisk tilstand klassifiseres for vannforekomstene. Figuren nedenfor viser økologisk og kjemisk tilstand for vannforekomstene i Glomma sør pr. 31.12.24.

Figur 1. Økologisk tilstand i vannforekomstene i Glomma sør pr. 31.12.24.

Samlet er det kun ca. 17 % av vannforekomstene som oppnår God økologisk tilstand. Halvparten av vannforekomstene ligger i kategorien Moderat, og ca. 30 % i Dårlig eller verre. Det er stort behov for å gjennomføre miljøforbedrende tiltak i mange av vannforekomstene.

Figur 2. Kjemisk tilstand i vannforekomstene i Glomma sør pr. 31.12.24

Figur 2 viser kjemisk tilstand. Svært mange vannforekomster er udefinert, dvs. at de finnes lite registrert overvåkingsdata som gjør at en kan klassifisere kjemisk tilstand. Klassifiseringen av kjemisk tilstand er kun basert på overvåkingsresultater. Derfor vil andelen vannforekomster hvor det er satt en kjemisk tilstand være mindre enn for økologisk tilstand (der det i tillegg brukes påvirkningsanalyser eller representativ overvåking). Det har også vært lavere prioritet på kjemisk overvåking slik at det finnes mindre kjemisk data for mange av vassdragene. Vannområdet gjør noe kjemisk overvåking i utvalgte vannforekomster, men det må prioriteres siden dette er kostbare analyser. Det jobbes også med å få lagt inn eksisterende overvåkingsdata slik at kunnskapsgrunnlaget øker.

Organisering og deltagelse 2024

Kommune/ sektormyndighet/ bedrift/ organisasjon	Styringsgruppe	Faggrupper		
		Vannkvalitet/ vassdragsbruk	Avløp	Landbruk
Halden	Linn Laupsa	Bjørnar Hågensen	Emilie Libowitz Siv M. Pedersen	Kari Schjerpen. Siri J. Mo
Sarpsborg	Bjørn Lande	Stine Espe, Sten-Erik Knive	Marija Vuckovic, Maylinn Dramstad, Therese Torskenæs	Steinar Gaasvatn, Malin Skjelin
Hvaler	Mona Vauger	Aina Elmer Gunhild Vigdisdatter	Hermann Rummelhoff	Gerd Aina Isaksen
Fredrikstad	Bjørnar Laabak	Line Hansen Alsaker, Mia Valsjø (leder)	Stine Syvertsen Ole Petter Skallebakke	Dag Henriksen, Line Hansen Alsaker
Råde	Erling Ek Iversen	Siv-Thuva Jansson	Harald Gøthesen	Morten Jensen, Hanne Sælid
Rakkestad	Karoline Fjeldstad (leder)	Espen Jordet, Amalie Haugen	Petter Ole Kartnes, Anita Isebakke, Terje Høidal, Amalie Haugen	Johannes M. Eriksen (leder)
Skiptvet	Ann Kristin Borgersen	Gayle Culley Enger	Gayle Culley Enger	Lars Agnalt
Indre Østfold	Kathrine H. Hansen	Gro Gaarder	Wenche M Olsen (leder), Gro Gaarder	Martin Opsahl, Hilde R. Enger
Østfold fylkeskommune	Camilla S. Eidsvold	Erik Skauen		
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Hilde Sundt Skålevåg, Otto Galleberg	Håvard Hornnæs	Anette Strømme	Heidi Engelhardt Bergsjø

Norges Jeger og fiskerforbund, Østfold	Ole-Håkon Heier	
Fagrådet for Ytre Oslofjord	Nina Rukke	
Driftsassistansen Viken	Jan Fredrik Arnesen	Kenneth Arnesen
Østfold Bondelag	Hans Solberg	Hans Solberg
Nedre Glomma elveeierlag	Sverre Koppang	
Borregaard industrier	Kjersti Garseg	
NVE	Ingrid Haug, Bendik K. Erdal	
Hafslund Eco AS	Amy Alnes	
Nedre Glomma Fiskeadministrasjon	Trond Pettersen	
Naturvernforbundet i Østfold	Tom Oemichen Alnæs	
Forum for natur og friluftsliv Østfold	Nina Frydenlund, Madelen Ueland	
Norsk landbruksrådgivning Øst		Øyvind Akselsen
FREVAR		Cristel Solberg, Emilio Alvarenga

Det har vært gjennomført følgende møter i 2024:

Vannområdeutvalget:

3. april: Litteraturhuset, Fredrikstad. Orienteringer fra vannområdet og vannregionen, årsrapport og årsplan, overvannsveileder, investeringer i kommunalt avløp og kommunikasjonsstrategi.

21. august: Teams. Planprogram og hovedutfordringer- regionale vannforvaltningsplaner, tildeling av brukerinteressemidler for 2024.

Planlagt møte 20. november ble avlyst, og orienteringer sendt ut pr. epost.

Faggruppe vannkvalitet og vassdragsbruk:

22. april: Teams. Overvåkingsresultater 2023 og overvåkingsplan 2024, oppstart rullering vannforvaltningsplaner, orienteringssaker og brukerinteresseforum.

5. november: Fredrikstad kommune. Rullering vannforvaltningsplaner- planprogram og hovedutfordringer, status for Oslofjorden, ny leder i vannkvalitetsgruppa, orienteringssaker og brukerinteresseforum.

Faggruppe avløp:

17.4: Thon hotel Ski. Felles avløpsmøte med Morsa, Haldenvassdraget og Øyeren. Spredt avløp.

29. oktober: Informasjonsbrosjyrer til eiere av private avløpsanlegg, oppstart rullering vannforvaltningsplaner, kommunikasjonsprosjekt VA, innspill til 2025 og kommuneforum.

Faggruppe landbruk:

30. april: Felles møte med Morsa om høringsinnspill til ny gjødselbrukforskrift.

25. oktober: Planlegging av informasjonsmøter om nitrogentiltak, vaskevann fra fjørfehusoppfølging, orienteringssaker og planlegging av 2025.

Daglig leder har deltatt på følgende møter/ arrangementer:

- 4 koordineringsmøter i «Vannteam Øst»- vannområdesamarbeidet mellom Morsa, Haldenvassdraget, Øyeren og Glomma sør.
- 4 styremøter i Norsk vannforening
- 3 møter i Vannområdeforum for Glomma vannregion.
- 1 møte i Vannregionutvalget/ politisk utvalg
- Januar:
  - o Innlegg på fagmøte i rådet for laks og sjørret sammen med Morsa
- Februar:
  - o Lokalpolitisk verksted for kommune- og fylkespolitikere- Vannteam Øst
  - o Møte om Red Skin Disease hos laks
  - o Overvannsseminar i regi av Klimanettverket
- Mars:
  - o Oslofjordkonferansen
- April:
  - o Seminar om frie fiskeveier
  - o Innlegg på KS «Bærekraftsfredag» om vannforvaltningsarbeidet
- Juni
  - o Besøk fra vannområder og myndigheter i Innlandet- vannforvaltning og kantsoneprosjekt
- September
  - o Nasjonal vannområdesamling
  - o Innlegg på seminar hos Driftsassistansen om brukerinteressetiltak
- Oktober
  - o «Samverkansmøte» om grensevasdrag
  - o Møte på Stortinget om VA- investeringer og økonomiske virkemidler
  - o Dialogmøte med Østfold Bondelag
- November
  - o Høringsmøte og befaring Sarp 2 kraftverk
  - o Workshop i prosjektet «Ecosafe» (NIVA/ Nibio)
  - o PURA- seminar om reguleringsfiske
  - o Innlegg på nettverkssamling i KS
- Desember
  - o Workshop om kommunikasjon og landbrukstiltak (Østlandssamarbeidet)
  - o Seminar hos Driftsassistansen om Gemini VA
  - o Møte hos fylkeskommunen om tiltak mot vandringshinder for fisk

Møte på Stortinget i oktober om VA- investeringer og økonomiske virkemidler

Befaring om Sarp 2 kraftverk

Hovedaktiviteter 2024 i henhold til arbeidsplan

Regional vannforvaltningsplan med tiltaksprogram

- Oppstart rullering av regionale vannforvaltningsplaner
- "Hovedutfordringer i vannområde Glomma sør" utarbeidet
- Oppfølging av tiltak fastsatt i vedtatt plan kontinuerlig arbeid

Kommunikasjon og kunnskapsoppbygning i vannområdenettverket

- Fagmøter: Kombinasjon mellom fysiske og digitale møter
- Ad hoc - grupper/ midlertidige nettverk ved behov
- Fortsatt tett samarbeid i «Vannteam Øst» og i vannregionen for øvrig

Vannområdeutvalget i Glomma sør- møte i Fredrikstad i april

Vannområde- utvalget (VOU)

- Vedtak årsplan og budsjett, godkjenning årsrapport fra fjoråret
- Lokalpolitisk verksted gjennomført 1. februar
- Informere kommunestyre/ politiske utvalg i medlemskommunene om vannforvaltningsarbeidet og lokalt ansvar igangsatt
- Kommunikasjonsprosjekt om VA- investeringer igangsatt
- Uttalelse vedrørende kommende VA- investeringer sendt sentrale politikere
  - Fulgt opp med møte på Stortinget i oktober
- Glomma sør er representert i Vannregionutvalget og rapporterer tilbake til VOU
- Glomma sør er representert i Politisk utvalg i vannregionen.
- Tildelt brukerinteressemidler barn og unge

Faggruppe Landbruk

- Mottatt midler til nitrogenmøter og nitrogenwebinar for bønder- gjennomføres Q1 2025
- Avrenning fra fjørfebesetninger- følges opp
- Gitt uttalelse til revisjon av gjødselbrukforskriften
- Restaurering av jordbruksvassdrag
  - Treplanting
- Ertevannet- tiltaksplan og andre utredninger

Faggruppe Avløp

- Spredt avløp- felles avløpsmøte i Vannteam Øst
- Effektiv rapportering
- Oppfølging og tilsyn av mini-RA
- Kommunalt avløp og renseanlegg
- Kommunal planlegging og fremtidige krav til kommunalt avløp
- Kommunikasjonsprosjekt VA- investeringer
- Revisjon av overvannsveileder gjennomført
- Båtseptik- forskrifter innført, tømmestasjoner planlegges

Faggruppe Vannkvalitet og vassdragsbruk

- Fastsette overvåkingsprogram
- Oppstart rullering vannforvaltningsplaner
- Overvåking
  - Biologiske parametre- elver og innsjøer
  - Miljøgiftovervåking i Rakkestadelva- bacheloroppgave HiØ
- Årsrapport for foregående år utarbeides av Driftsassistansen
- Båtseptik- forskrifter innført, tømmestasjoner planlegges
- Kartlegging av edelkreps gjennomført
- Vannkvalitet og samferdsel- økt fokusområde sammen med fylkeskommunen
- Rydding av tapte fiskeredskap
- Brukerinteresser og medvirkning
  - Brukerinteresseforum fast i vannkvalitetsmøtene

Informasjons- og kommunikasjons- arbeid

- Nettsider oppdateres med relevante hendelser samt planer, rapporter og øvrig informasjon som produseres i vannområdet
- Facebook oppdateres med relevante hendelser samt delinger til andre aktører i nettverket.
  - Facebooksamarbeidet «Vannteam Øst»
- Profilere vannområdet utad
  - Bruk av lokal/ regionalmedia ved aktuelle saker eller hendelser

Prosjekter

- Treplanting langs vassdrag
- Tiltaksplan Ertevannet + sedimentkjernekartlegging og prøvefiske
- Kartlegging av edelkreps
- El- fiske/ kartlegging i bekker i Rakkestad og Indre Østfold
- Rydding av tapte fiskeredskap
- Kommunikasjonsprosjekt for VA- investeringer
- Overvannsveileder - Morsa og Glomma sør
- Nibio: Agricultural mitigation measures and the value of water quality (Glomma sør er case sammen med Haldenvassdraget)

Rydding av tapte fiskeredskap sammen med miljøstiftelsen Elv og Hav, november 2024.

Regnskap 2024

Arbeidet finansieres av kommunene, fylkeskommunen og Statsforvalteren samt statlige overføringer fra Miljødirektoratet. Kommunenes andel er fastsatt ut fra innbyggertall og jordbruksareal som gjenspeiler forventet belastning og brukerinteresser. Statlige midler fastsettes årlig etter bevilgninger gjennom statsbudsjettet.

Vannområdet har et akkumulert fond grunnet lav overvåkingsaktivitet de første årene etter at vannområdet ble etablert. Fondet er pr 31.12.2024 på kr 1 523 398,-

Inntekter:	Budsjett 2024	Regnskap 2024
Kommunal andel	1 080 000	1 097 000
Østfold fylkeskommune	300 000	310 000
Statlige midler	230 000	270 344
Sum	1 610 000	1 677 344
Utgifter:		
Lønn, pensjon, arb.giveravgift og forsikringer	1 440 000	1 370 806
Telefoni, lisenser, utstyr, annet	20 000	9 098
Drift nettsider	30 000	13 211
Reiser	40 000	40 834
Møter og bevertning- fag og VOU	40 000	17 845
Konsulentarbeid/ utredninger/ bistand	70 000	0
Studieturer faggrupper	30 000	0
Seminarer/ webinarer (egne)	50 000	19 980
Kurs	20 000	7 950
Søknadsmidler "Barn og unge"	50 000	50 000
Sum	1 790 000	1 529 724
Resultat	-180 000	147 620
Overføres/ disponeres fond	180 000	-147 620
Overvåking		
Inntekter		
Overvåkingsmidler fra Statsforvalteren	545 000	545 000
Sum	545 000	545 000
Utgifter		
Overvåking elver og bekker	550 000	510 000
Overvåking innsjøer	670 000	545 000
Overvåking kyst	65 000	65 000
Overvåking miljøgifter	80 000	47 500
Feltassistanse og årsrapport, DaiV	80 000	93 800
Sum	1 445 000	1 261 300
Resultat	-900 000	-716 300
Overføres/ disponeres fond	900 000	716 300

Kommentarer:

Drift

Inntekter er ca. 67 000,- over budsjettet. Dette grunnes ekstra tildelinger fra Østfold fylkeskommune + statlige midler.

Utgiftene er på ca. 260 000,- mindre enn budsjettet. Dette skyldes mindre til administrasjon, utstyr, nettsider og fagmøter enn budsjettet. Posten til konsulenter er ikke benyttet i år, da alle utgifter til utredninger har vært gjort gjennom prosjektmidler. Det ble ikke gjennomført studietur for faggrupper, men dette planlegges i 2025. Seminarer har vært arrangert sammen med Vannteam Øst, som har redusert kostnader. Øvrige poster er tilnærmet på budsjett.

Driftsresultatet gir et overskudd på 147 000,- mot budsjettet underskudd på kr. 180 000,-.

Overvåking

Det er gitt tilskudd til overvåking fra Statsforvalteren på kr 545 000, som budsjettet. Regnskapet viser utgifter til overvåking på kr 1 261 300, mot budsjettet 1 445 000. Både bekke- og innsjøovervåkingen har hatt reduserte kostnader i forhold til budsjettet, grunnet samme konsulent, fordelaktig logistikk og godt vær som ga effektive dager i felt.

Utgifter til overvåking som spiser av fondet. Ny rammeavtale for overvåking som gjelder fra 2024 har et høyere prisnivå enn da vi forhandlet forrige avtale i 2019. Overvåkingsåret 2024 anses som «normalt» omfang og vil da årlig bruke ca. 700 000,- av fondet gitt et driftsbudsjett i 0 og fortsatt tildeling fra Statsforvalteren som nå. Overvåkingsfondet vil være brukt opp i slutten av 2026, og det vil da være behov for mer midler til overvåking. Statsforvalteren understreker at en forutsetning for støtte fra dem, er bidrag til overvåking fra kommunene.

Prosjekter:

Aktive prosjekt pr 2024	Tildelte midler	Tildelt fra	Kommentar
Kartlegging av edelkreps	80 000	Statsforvalteren	
Restaurering av innlandsvassdrag	165 000	Miljødirektoratet	Samarbeid Vannteam Øst
Treplanting langs vassdrag	800 000*	Miljødirektoratet, Viken fylkeskommune, Statsforvalteren	Samarbeid Vannteam Øst
Restaurering av sjøørretbekker	710 000**	Miljødirektoratet og Viken fylkeskommune	Samarbeid Morsa og Haldenvassdraget
Tiltaksplan for Ertevannet	200 000	Statsforvalteren i Oslo og Viken	
Overvannsveileder-revisjon	240 000	Viken fylkeskommune	Samarbeid Morsa
Kommunikasjonsprosjekt VA- investeringer	350 000	Østfold fylkeskommune	Samarbeid Vannteam Øst
Rydding av tapte fiskeredskap	150 000	Østfold fylkeskommune	Samarbeid kystvannområdene og Elv og Hav

*Beløpet er opprinnelig tildelte midler, rest i 2024 er 250 000,-

**Beløpet er opprinnelige tildelte midler, rest i 2024 er 90 000,-

I prosjektporteføljen ligger det prosjekter for til sammen nesten 2,5 mill. kr. Det er verdt å merke seg at en betydelig andel av vannområdets aktiviteter dekkes av denne type midler, og at disse er avgjørende for å få gjennomført prosjekter.

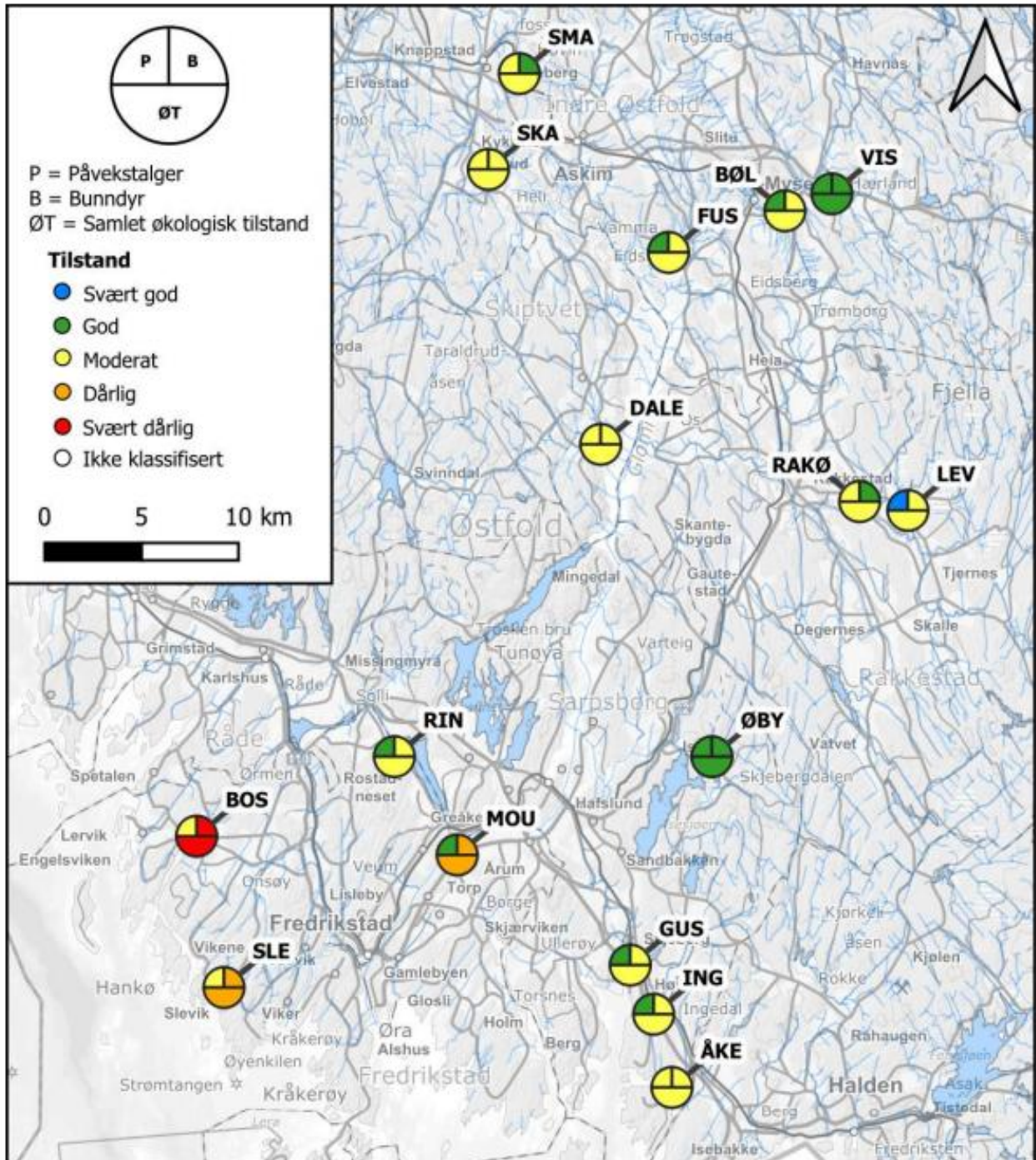

Lokalpolitisk verksted i Oslo februar 2024.

Overvåking

Overvåkingsrapporter for elver/ bekker og innsjøer, samt en samlet årsrapport, publiseres på vannområdets hjemmeside [Glomma Sør | Rapporter \(glomma-sor.no\)](http://Glomma Sør | Rapporter (glomma-sor.no))

Alle detaljer finnes i rapportene, men hovedkonklusjonene er gjengitt nedenfor.

Av 16 stasjoner oppnår to stasjoner God økologisk tilstand, elleve stasjoner Moderat økologisk tilstand, to stasjoner Dårlig tilstand og en stasjon Svært dårlig tilstand.

For innsjøene oppsummeres resultatene slik:

Innsjø	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lyseren		0,52 (M)	0,75 (G)	0,90 (SG)	0,70 (G)	0,82 (SG)	0,76 (G)	0,79 (G)	0,51* (M)	0,85 (SG)	0,63* (G)
Lundebyvann	0,11 (SD)	0,22 (D)	0,23 (D)	0,25 (D)	0,23 (D)	0,24 (D)	0,35 (D)	0,32 (D)	0,44 (M)	0,40 (D)	0,33 (D)
Ertevann	0,42 (M)	0,43 (M)	0,50 (M)	0,25 (D)	0,28 (D)	0,42 (M)	0,26 (D)	0,33 (D)	0,22 (D)	0,25 (D)	0,33 (D)
Isesjøen	0,31 (D)	0,37 (D)	0,49 (M)*	0,51 (M)**	0,48 (M)**	0,51 (M)**	0,48 (M)	0,55 (M)	0,58 (M)	0,49 (M)	0,46 (M)
Tunevann	0,17 (SD)	0,32 (D)	0,24 (D)	0,25 (D)**	0,28 (D)**	0,36 (D)**	0,41 (M)	0,41 (M)	0,39 (D)	0,37 (D)	0,43 (M)
Skinnerflo	0,42 (M)	0,44 (M)			0,24 (D)			0,44 (M)			0,46 (M)

En stasjon kommer ut i God tilstand, tre i Moderat og to i Dårlig. Den eneste innsjøen som over årene ser ut til å ha en tydelig forbedring, er Tunevannet. Fortsatt er tilstanden der ikke så god som ønskelig, men de fem høyeste nEQR-verdiene har kommet i de fem siste årene. Fortsatt er det mye igjen før denne innsjøen vil oppfylle kravet om god tilstand, men de tiltak som har blitt foretatt de siste 10 årene, ser ut til å ha hatt en viss positiv effekt.

Kyst

Vannområdet har i tillegg finansiert en overvåkingsstasjon i Skjebergkilen som er utført av Fagrådet for Ytre Oslofjord.

Miljøgifter

Det har de siste årene også vært brukt noe midler til miljøgiftovervåking. I 2024 har vi gjennomført sedimentundersøkelser av miljøgifter i Rakkestadelva gjennom en bacheloroppgave ved Høgskolen i Østfold. Rapporten ligger på hjemmesidene til vannområdet.

Overvåking av bunndyr i Rakkestadelva høsten 2024